

Kmet, delavec in obrtnik
naj bodo narodu vodniki!

Ishaja vsako sredo.
Naročnine:
za celo leto Din 30—
za pol leta „ 15—
za inozemstvo
za celo leto Din 50—
Inserati po tarifi. — Pla-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Ne frankirana
pisma se ne sprejmejo.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsako uživaj vse sadove
svojega dela in marljivosti!

Rokopis se ne vra-
čajo. — Plača in toži
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 506. — Račun
pri pošti, čekovnem so-
vodu št. 11.568.

Nekaj pojasnil na govor dr. Korošca.

V nedeljo 25. t. m. je imel dr. Korošec shod v Domžalah. Koliko ljudi je bilo na shodu, nas ne zanima; če jih je bilo 40 tisoč je nam prav, če pa samo 40, nam je tudi prav. Zanimajo nas pa nekatere stvari, ki jih je omenil dr. Korošec v svojem govoru in o teh hočemo napisati par vrstic.

Iz zgodovine: nezadostno!

Dr. Korošec je rekel, da je izhodišče novejšje slovenske politike usodno leto 1920., ko je bila sprejeta vidovdanska ustava, in ki je uzakonila centralizem.

To je zgodovinska laž! Novejšja slovenska politika se ne pričinja z letom 1920., ampak začinja se z letom 1918! Takrat je bil prevrat, in takrat so se morali slovenski politiki z dr. Korošcem vred odločiti, na katero pot bodo krenili! L. 1918. pa se je dr. Korošec odločil za »integralno jugoslovenstvo«, takrat se je on odločil za Beograd in za ujediničenje, ne da bi bil količkaj pomislil na morebitne posledice! On je bil takrat ministrski podpredsednik in krepko podpisoval vse centralistične ukaze in ukrepe tedanje vlade, ki soje še danes tiskani v ljubljanskem »Uradnem listu«. Njegova stranka tedaj o kakem Slo-venstvu ni hotela absolutno nič slišati in on sam je izrekel v parlamentu besedo, da je slovenščina v parlamentu nepotrebna! Njegov klub se še danes imenuje »Jugoslo- vanski klub«, nekdanja »Katoliška« tiskarna pa se imenuje »Jugoslo- vanska tiskarna«. Od vseh esel- esarskih organizacij se niti ena ne imenuje slovenska, ampak vse so »jugoslovanske«. Mi imamo Jugoslo- vansko obrtno zvezo, imamo Jugo- slovansko strokovno organizacijo itd. Vse to »jugoslovanstvo« pa je bilo najsolidnejša podlaga za bodo- ši centralizem in vidovdanska usta- va ni začel novejšje slovenske politike, ampak je le zaključek one »jugoslovanske« in centralistično orijentirane dobe, v kateri je imel takorekoč prvo besedo v državi — nihče drugi kakor dr. Korošec! Ta- ko govori objektivna zgodovina. Za dr. Korošca ta zgodovina res ni pri- etna in zato razumemo, da jo je v svojem govoru enostavno preskočil.

Avtonomija in SLS.

Tudi o tem vprašanju se dr. Ko- rošec ni posebno jasno izrazil. On je rekel, da je SLS edina avtonomi- tična stranka — drugega ni pove- dal. Pač, še nekaj je rekel: Da je

prejšnji deželni odbor jako mnogo napravil za Kranjsko.

Glede avtonomije bodi še enkrat povedano, da smo jo Slovenci le- ta 1918. imeli v polnem obsegu. Njen vidni izraz je bila tedanja Na- rodna vlada, ki je izdajala naredbe, od katerih imajo baje še danes ne- katere moč zakona. Narodna vlada je bila dejansko popolnoma suve- rena.

V tedanji Narodni vladi je imela SLS odločilen vpliv. Takoj po pro- glasitvi ujediničenja pa je začela Na-

in njegovih zaslug za bivšo Kranj- sko pa le dve stvari:

Kar je naredil bivši deželni od- bor za Kranjsko, so naredili možje, ki so jih današnji voditelji SLS z dr. Korošcem na čelu zasovražili do smrti! Imena: dr. Šušteršič, dr. Lampe, Štefe itd. govore več kot cele knjige. Za študiranežga človeka, kakor je dr. Korošec, je skrajno ne- okusno, če se lišpa v tujem perju! Dr. Korošec naj rajši pove, kaj so storili za deželo in za ljudi današ- nji voditelji SLS z njim vred! Pre- pričani smo, da bo odgovor — ve- čen molk!

Drugo: L. 1918. (ne l. 1920.!) so bili že določeni kandidati za slo-

Stjepan Radić pride v Rogaško Slatino.

Iz Zagreba so dobili naši vrli pristaši v Rogaški Slatini poročilo, da pride Stjepan Radić v Rogaško Slatino dne 28. julija ob 6. uri zvečer.

Naši tovariši so sklenili, da ga v Rogaški Slatini slovesno sprejme- jo. Pričakovali ga bodo 28. julija ob 6. uri blizu kolodvora na cesti, ker pride iz Zagreba z avtomobilom.

Dne 29. julija odmor.

Dne 30. julija se vrši sestanek vseh naših organizacij po njihovih delegatih ob 6. uri zvečer pri tova- rišu Mirku Ogrizku. Tega sestanka se bo udeležil tudi Radić.

rodna vlada puščati košček za koš- kom svoje politične moči iz rok in je pošiljala vsako malenkost na »re- šenje« v — Beograd! Ali se je to zgodilo zato, ker se slovenski urad- niki niso upali niti enega akta pod- pisati in prevzeti za vsak odlok s svojim podpisom tudi odgovornost, ali se je to zgodilo iz komoditete in neznanja, tega ne bomo preiskova- li. Zgodovinsko dejstvo je, da so se v beograjski centrali srbski uradni- ki jezili nad akti iz Slovenije kot divji, ker vsled velike razlike med srbsko in pri nas veljavno avstrij- sko zakonodajo niso vedeli, kaj naj s to slovensko nadlego počno. Ker pa se je s slovenske strani Beogra- du odločitev v vseh zadevah narav- nost vsiljevala, so Srbi končno rekli: Pa dobro! Če nočete vi sa- mi, bomo pa mi! In slovenske avto- nomije je bilo — konec! Dejansko konec že zdavnaj pred sprejetjem vidovdanske ustave po krivdi Slo- vencev, in ne po najmanjši krivdi SLS in njenih voditeljev. Ali se upate to tajiti?

Glede deželnega zbora in odbora

Dne 31. julija ob 10. uri dopol- dne bo sprejemal Stjepan Radić deputacije iz raznih krajev. — Ob 1. uri popoldne obed. Kdor se ga hoče udeležiti, naj to javi predsed-niku naše stranke, da se mu pro- stor zagotovi.

Ob 8. uri zvečer bo koncert, na katerem sodeluje hrv. pevsko društvo »Sljeme« iz Šestin pri Za- grebu.

Dne 1. avgusta se Stjepan Radić odpelje.

Skupno z Radićem pride tudi mi- nister dr. Šuperina in več narodnih poslancev.

venski pokrajinski zastop. Njihova imena je objavil tedaj tudi »Slove- nec«. Proti sklicanju posebnega po- krajinskega zbora za Slovenijo tu- di tedanji minister za notranje za- deve Svetozar Pribičević ni ugovar- jal, ampak je v svoji tozadevni br- zojavki le izrazil željo, naj se ne imenuje »deželni zbor« (da bi se zbrisal spomin na Avstrijo, op. ur.), ampak kako drugače. Takrat je bil predsednik pokrajinske uprave za Slovenijo odličen pristaš SLS dr. Brejc, dr. Korošec pa minister v Beogradu in deželni zbor ni bil sklican! Po čegavi kriv- di? Ali boste tudi ta neodpust- ljivi greh poskušali zvaliti na Ra- dićev hrbet? Mi vam rečemo odkri- to: Vaša krivda in Vaš greh je, da nismo dobili deželnega zbora v novi obliki, ker ste se po vsi verjetnosti ustrašili kontrole pokrajinskega zbora! In dostavljamo še to: Če bi bili takrat sklicali pokrajinski zbor, ko je bil čas za to in ko se sklicanju zbora ni upiral niti Pribičević, bi ga tudi najhujša vidovdanska usta- va ne bi bila uknila! Kdo je torej

»zafural« slovensko pokrajinsko avtonomijo? Mar — Radić?

Ali je SLS verska stranka?

Ni še dolgo tega, ko je glavno gla- silo SLS »Slovenec« odločno stal na stališču dr. Hohnjeca, da je SLS verska stranka. Dr. Korošec sedaj to taji in pravi, da SLS ni verska stranka, ampak da ima vsakdo v njej dovolj prostora. — To utegne biti točno. Vsak volilec je dober, magari če ga pes na repu pri- nese...

Radićevo »izdajstvo«.

Za neobhodno potrebno smatra dr. Korošec, da pri vsaki priložno- sti govori o Radićevem »izdajstvu«. Radić je izdal svoj program repu- blikanstva in izdal opozicijo in ka- pituliral s svojim programom — tako pravi dr. Korošec.

Mi smo Radićevo »izdajstvo« že večkrat pojasnili z zgledom Če- hov, ki so leta 1870. tudi imeli precej »veleizdajalski« pro- gram in niso dolga leta hoteli iti v dunajski parlament. Ko so pa le šli in priznali ob- stoječe stanje, ne da bi se bili od rekli svojega državnopravnega »ve- leizdajalskega« programa, se ni na- šel niti med Čehi niti med Nemci niti en sam človek, ki bi jim bil oči- tal »izdajstvo«, ker je vsak vedel jako dobro, kaj je »izdajstvo« in kaj je politična taktika!

Danes se nahajajo na Češkem Nemci v podobnem položaju kakor nekdanj Čehi v Avstriji. Tudi češki Nemci dolgo niso hoteli sodelovati v vladi, ker so imeli in imajo prav gotovo še »veleizdajalski« program, da bo enkrat tudi zanje prišel čas združitve z Nemčijo. Nedavno pa so svojo taktiko spremenili in ni iz- ključeno, da bo v kratkem sedel v praški vladi kak nemški minister! Ne najde pa se niti en Nemec, ki bi očital nemškemu agrarcem »izdaj- stvo«! Mi prav iskreno obžalujemo, da »edino legitimirani voditelj slo- venskega naroda« doktor Korošec tega ne razume, kar razume vsak nemški pastir na Češkem.

SKS — hrvaška stranka?

Govor dr. Korošca bi ne bil po- poln, če bi se ne bil obregnil tudi ob našo stranko. O nas je rekel: »Del kmetov, ki noče z nami, se zbira v SKS. Dobro je to (in še kako! op. ur.), toda če mislijo, da bo Radić pomagal slovenskim kme- tom, se vara. Ni treba prodati svoje politične samostojnosti, ni treba Hrvata ali Srba, da vodi Slo- vence«.

Dovoljujemo si vprašati gospoda

doktorja: »Kdo se je prodal? Kdaj in za koliko se je kdo prodal?! Gospod doktor, Vi dobro veste, da je Slovenska kmečka stranka — slovenska stranka, ki ima Slovenca za svojega predsednika, ki se piše Pipan, in njeni člani so sami Slovenci. S Hrvati nas družijo en isti politični in gospodarski program in zato smo s Hrvati združeni, nikdo

pa nima pravice govoriti o nas, da smo se komu prodali, tudi Vi ne, gospod doktor! Vi sami ste rekli na shodu v Domžalah: »Poštenost mora veljati tudi v politiki. Tudi v politiki ne smeš krasti in lagati!« Gospod doktor, zakaj se ne ravnote po svojih besedah?

Toliko za enkrat, prihodnjič pa še kaj.

Znižanje uradniških plač in redukcija uradništva.

Slovenski listi, zlasti »Jutro« in »Slovenec«, tolčeta že dva tedna na veliki boben zaradi znižanja uradniških plač (draginjskih doklad) in zaradi zmanjšanja števila uradništva (redukcije). Tozadevni sklep vlade daje namreč obema jako lepo priliko za lov na uradniške glasove pri volitvah in zato uganjata oba po svoji stari navadi običajno demagogijo kar za stavo.

Kdor pa hoče stvar pravilno razumeti in presoditi, jo mora pregledati natanko. Natančen pregled cele zadeve pa nas bo dovedel do popolnoma drugačnih rezultatov.

Prejemki uradništva obstoje iz osnovne plače in iz draginjskih doklad. Osnovne ali temeljne plače so zamišljene v zlatu, to je, one bodo ostale neizpremenjene, tudi če dobi dinar zopet svojo staro zlato veljavo. Ker pa je dinar danes vreden komaj eno desetino tega, kolikor je bil vreden pred vojno, in se njegova vrednost menjava, je bilo treba določiti začasno še draginjske doklade, ki naj bi se izplačevale tako dolgo, dokler vlada draginja, in v taki višini, ki odgovarja v dejanskem razmerju, t. j. po vrednosti dinarja in ceni blaga.

Sedanje draginjske doklade so bile določene v času, ko je bila vrednost dinarja na mednarodnem denarnem trgu jako nizka in dosledno tudi cena vsakega blaga visoka. Od takrat pa do danes se je pa položaj znatno izpremenil. Pred tremi leti je bilo vrednih 100 dinarjev komaj 4 švicarske (zlate) franke, danes pa je 100 dinarjev vrednih več kot še enkrat toliko! Dvig vrednosti dinarja pa je imel za posledico tudi znatno pocenitev vsakovrstnega blaga. Danes je moka mnogo cenejša kakor je bila pred tremi leti, cenejše je obušalo, ker se dobi danes za 200 dinarjev že par jako dobrih čevljev, cenejša je obleka. Drago je le še vino v gostilnah in luksuzno blago, to pa gotovo ne spada med najpotrebnejše stvari. Koliko je pa padla cena živini, nam pa ni treba pripovedovati, ker to vsak kmet čuti na svojem žepu. To so nepobitna in neovrgljiva dejstva!

Od takrat naprej, ko se je začela dvigati vrednost dinarja, se je dvigala avtomatično tudi vrednost uradniških plač, dočim so cene pridelkov ostale po vrednosti iste, v številkah so pa padale. Če pa dobi producent, ki je glavni davkoplačevalec, danes v številkah manj za svoje blago kakor pred par leti, je jasno, da ne more plačevati v šte-

vilkah iste vsote za uradništvo kakor nekdanj, ampak manj. Vrednost pa ostane neizpremenjena.

Pojasnilo to z vzgledom. Recimo, da bi dobivali naši uradniki plače v zlatih dolarjih, ki bi se pa izplačali po dnevni vrednosti v dinarjih. Uradnik bi dobival n. pr. 100 dolarjev mesečno. To je neizpremenljiva vrednost, ker je zlata. Dolar je in ostane dolar. Če bi hotela dati država uradniku 100 dolarjev mesečno pred tremi leti, bi bila morala dati za 100 dolarjev deset tisoč dinarjev, ker je takrat veljal dolar okoli 100 dinarjev (400 kron). Ali pa bi mu bila morala direktno dati 10.000 dinarjev, kar je vseeno, ker ostane vrednost ista. Kako pa je danes? Danes velja 1 dolar le 50 dinarjev (okroglo). Država bi torej dala uradniku še vedno 100 dolarjev, ki jih kupi že za 5 tisoč dinarjev, torej ravno za polovico manj! Ali pa bi dala uradniku naravnost le 5000 dinarjev! Ali je s tem vrednost uradnikove plače znižana? Račun kaže, da ne, ker dobiva še vedno 100 dolarjev!

Tako naiven pa menda noben uradnik ni, da bi računal s tem, da se njegova plača, ki jo dobiva danes v papirju, ne bo nikdar znižala, tudi če pride dinar zopet do zlate veljave. Tako bogata ni nobena država na svetu, da bi mogla plačevati svojim uslužbencem po 2, 3 ali še več tisoč zlatih dinarjev na mesec!

To je objektivni in nepristranski račun in kdor ta račun razume, bo tudi priznal upravičenost znižanja draginjskih doklad. Kdor pa hoče uganjati demagogijo, naj jo pa uganja! Ostudna demagogija in varanje ljudstva je namreč, če vpijejo klerikalci in samostojni demokrati na eni strani po znižanju davkov, na drugi strani pa protestirajo proti znižanju izdatkov za uradništvo, ki pa je, kakor smo s številskimi dokazali, samo številčno, po vrednosti pa ni prav nobeno znižanje.

Tudi znižanje števila uradnikov je popolnoma utemeljeno, ker imamo še danes (povprečno) najmanj polovico uradnikov preveč! Ne sme se pa pri tem postopati kruto! To odpuščanje naj se vrši polagoma, zlasti tako, da se gotova mesta ne zasedajo več. Nekaj starih uradnikov naj se pošlje v pokoj, a na njihova mesta naj nihče ne pride, kar je pa mlajših, naj dobe primerno enkratno odškodnino, da si ustanove novo eksistenco. Tako so naredili v Avstriji in stvar se je sijajno obnesla.

Seveda bo vsled redukcij nastalo vpitje, češ kam pa naj gredo fantje iz šol? Tem povemo to-le: Šola ne daje do javne službe nobene pravice, ampak samo usposobljenost! Mizarski pomočnik tudi nima nobene pravice do dela v mizarski fabriki in mizarski fabrikant nima prav nobene dolžnosti izučenih mizarskih pomočnikov rediti, pač pa ima

mizarski pomočnik usposobljenost za svoje delo. Če dobi delo ali ne, je druga stvar, in ravno tako je s šolanimi ljudmi. V Ameriki je mnogo šolanih ljudi, ki rudo kopljejo, pa še nobenemu ni krona z glave padla in mu prav gotovo tudi pri nas ne bo. Kdor je mlad in zdrav in kdor hoče delati, bo prav gotovo tudi jedel.

Razne politične vesti.

Volitve v trgovsko zbornico. Trgovska zbornica v Ljubljani je jako važna gospodarska ustanova, v kateri naj bi imeli po božji in človeški preudarnosti prvo besedo gospodarsko najbolj sposobni ljudje. To pa ni vseč niti liberalcem niti klerikalcem, ker oni se hočejo v vseh, tudi v gospodarskih ustanovah, igrati svoje liberalne in klerikalne mance. Kdaj bodo gospodje trgovci in obrtniki spregledali in vso politično bando iz gospodarskih zavodov pognali?

Državni kmetijski kredit dr. Korošcu ne da miru in tudi ob to veljavno in za kmete nad vse koristno ustanovo se je v svojem domžalskem govoru obregnil. On bi hotel namreč, naj bi država podpirala že obstoječe — seveda le esesarske! — kreditne zavode, od SLS neodvisni državni kreditni zavodi so mu pa trn v peti. Mi to razumemo. S pomočjo gospodarskega pritiska se da namreč marsikak volilec omehčati, da voli tako, kakor mu komandirajo gospodje, ki imajo denar v rokah, če pa bo kmet dobil kredit lahko tudi pri neodvisnem državnem zavodu, bo gospodarskega pritiska konec! Tega se pa dr. Korošec in njegovi ljudje najbolj boje in zato kričijo. Ako bi bili esesarski količak razsodni ljudje, in če bi imeli res srce za kmeta, bi pozdravljali ustanovitve vsake kreditne ustanove. Njim pa ni toliko za dobrobit kmeta kakor za lastno gospodstvo nad kmeti, ki naj bi bil od esesarske gospode tudi gospodarsko odvisen na vse večne čase.

Kdo je kriv? Deževje, ki je trajalo skoro cel mesec, je napravilo po Vojvodini, pa tudi pri nas, veliko škodo, čeprav v Vojvodini nekaj manj kakor so pisali časopisi, ki že iz navade radi pretiravajo. Največ škode je napravila voda s tem, ker je predrla nasipe, ki naj bi varovali rodovitno polje pred povodnjami. Nasipe je dala zgraditi že ogrska vlada. Take naprave pa je treba potem vsako leto pregledati, popravljati in vzdrževati. Za vzdrževanje nasipov so ustanovili posebne »vodne zadrage«, ki so dobile prej od ogrske vlade vsako leto izdatno podporo, odkar pa je Vojvodina prišla pod belgrajsko upravo, pa nobeno leto nič, čeprav so poslanci iz Vojvodine vedno opozarjali na nevarnost. Za vodne zadrage ni imela smisla nobena vlada, ne tista, v kateri je sedel tudi dr. Žerjav, pa tudi ne tista vlada, v kateri je sedel dr. Korošec. Sedaj pa se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi. »Pošteno« in »so-

lidno« slovensko esesarsko in esesarsko časopisje seveda ne smatra za potrebno povedati ljudem o tej zadevi resnico, ampak vali vso krivdo na — radičevce, kajpak! Kakor da bi bili ti na vladni že od l. 1918 naprej! Pri nas ve vsak kmet, da je treba hišo in gospodarska poslopja vsako leto popravljati, da se lepega dne ne podere vse skupaj, slovenska »inteligenca« pa tega ne ve, in zato mirpožira »Jutrove« in »Slovenčeve« bedarije.

Zmenijo naj se. Uradniki bodo dobili od prihodnjega meseca naprej nižje draginjske doklade kot dosedaj. Oni pravijo, da ne bodo mogli shajati z novimi prejemki. Nam se pa zdi, da bi in da tudi bo vseeno šlo. Pri nas je namreč velik vzrok draginje v visokih davkih. Zakaj ne bi torej uradniki nekoliko pritisnili na svoje tovariše pri financah in jim rekli, naj vendar ne iztirjujejo od ljudi po trikrat toliko davka kakor je v državnem proračunu predpisano, ampak le toliko, kar je prav. Kakor hitro se bo to zgodilo, bo življenje takoj nekaj cenejše in za življenje bodo tudi znižane draginjske doklade zado-stovale.

Priznanje brezplodnosti in nedelavnosti. »Jutro« je objavilo dne 24. t. m. obširen članek kot odgovor na članek tov. A. Prepeluha v predzadnji številki našega lista. V svojem odgovoru je »Jutro« nakopičilo toliko zmešnjave, da ne moremo na vse točke odgovarjati. Naj zadostuje le ena. »Jutro« pravi, da je dokaz »radičevske brezplodnosti in nedelavnosti«, ker se niso izpeljane oblastne samouprave. Lej jih no! Zakaj pa teh samouprav niso že samostojni demokrati izpeljali? Ali niso bili na vladni dovolj dolgo? Ali niso imeli za časa PP režima neomejeno moč v državi? Zato naj si »Jutro« očitke »brezplodnosti« itd. kar lepo vtakne za svoj klobuk! Če je kje »brezplodnost«, nedelavnost in popolna politična nesposobnost, je pri samostojnih demokratih! »Jutrova« jara gospoda naj raje likvidira, namesto da govori prazne besede.

Dr. Korošec in Kmetijska družba. V nedeljo je govoril dr. Korošec tudi o Kmetijski družbi, in rekel, da je družba postala danes le torišče za politične boje in da danes izgublja na pomenu. Dr. Korošec naj izvoli kar svojim ljudem povedati, naj ne zanašajo političnega boja v gospodarske ustanove, ampak naj gledajo, da bodo imeli v gospodarskih zavodih prvo in odlo-

čilno besedo strokovnjaki, pa bo takoj vse dobro in v redu. Za dr. Korošca seveda so vse, tudi najboljše gospodarske ustanove za nič in brez pomena, če niso v rokah esesarskih priganjačev in agitatorjev. Korošcevi klerikalni profesorji in doktorji so lahko silno učeni ljudje, a s tem še ni rečeno, da se na prodajo masti in moke in na obdelovanje zemlje boljše razumejo kakor klerikalni strokovnjaki.

Velevažna odločitev za Dalmacijo. Minister za agrarno reformo Dr. Šibenik je predložil v ministrskem svetu zakonski načrt o uređitvi agrarnih odnošajev v Dalmaciji, ki je bil v soboto sprejet. Že sredi prihodnjega meseca bo ta zakonski načrt predložen narodni skupščini. S tem bodo prišli dalmatinski kmetje do lastninskih pravic na zemlji, kjer so toliko let robovali veleposestnikom.

koristiti moralnemu prepovedu našega naroda. Kmetje so se pogovarjali in izjavili: »Mi radi poslušamo pridige, ampak pri volitvah bomo volili Radića. Politika z vero nima nič opravkov. Ako gospodje tega ne vedo, pa mi vemo. — Kmetje iz Ljubnice.

Pišee pri Brežicah. Kar odločno povemo, da ni prav, da se v cerkvi vodi politika. Politika je naša kmetjska stvar, je naše gospodarstvo. Na Petrovo se je silovito udrihalo po velikem kmetjskem voditelju Radiću, češ, da je hrvatsko ljudstvo zapeljal v drugo vero. Vsi to vemo, da ni to resnica, ako pa mislite, da je politična kmetjska stranka — druga vera — potem pa gospodje imamo na hrvatskem tri četrtine duhovščine v naši drugi kmetjski veri (stranki) in od nje mi nikdar ne odstopimo.

Kranjsko.

Iz Lese nam poročajo, da se je pričela prava ataka na voznike in fujakerje. Ako slučajno malo drugam potegne voz, kakor ravno ob robu ceste, da se ne prevrne v desni jarek, že se ga ovadi. Sledi kazni. Čudno se nam zdi, ali ta vozni red velja samo za kmete in fujakerje? Ali avtomobili nimajo nobenih predpisov? Avtomobili drve s tako naglico, ne meneč za tablice, koliko kilometrov smejo voziti. Če vozijo po sredi ali ob strani ceste, je popolnoma vseeno. Tega menda nikdo ne vidi. Seveda, ker je gospod v avtu. Na vozu ali kočiji pa sedi kmet, katerega je treba bolj prijeti. Enako so pritožbe, kako se ostro obsoja na srečkem poglavarstvu, če le par smrek več pade, ali če ni pogozdeno, ali kateri si bodi prestopek, pa že 400 ali še več dinarjev. Ni nam znano, od kod taki ukazi in kako bodo prizadeti mogli prenašati tako postopanje. Lanišče na Dolenjskem naj bo zgled, kam pripelje prenapeto stanje. Zato apeliramo na merodajna oblastva, da skušajo to početje na kak način ublažiti, da se že itak razburkano ljudstvo po nepotrebnem ne vznemirja. »Narodni Dnevnik« poroča iz Maribora, kako strogo naredbo je izdala policijska direkcija za avtomobile. Kdor vozi prehitro, sem u vzame vozno koncesijo. Ali bi ne bilo v radovljiškem okraju tudi to potrebno? — A.

Podkoren pri Kranjski gori. V soboto zvečer se je vršil v hiši tov. Razingerja ustanovni občni zbor sirarske zadrage. Sestanku je prisostvovalo 22 oseb. V imenu zveze slov. zadrug se je udeležil sestanka tov. Ažman. V enournem gospodarsko zamišljenem govoru je prikazal pomen sirarskih zadrug, zlasti za radovljiški okraj, ki je docela planinski in kjer kmet nima pričakovati od drugod dohodkov. Sestanek je rodil zaželeni uspeh. Ustanovljena je bila zadruga, ki bode takoj pričela z obratom. Pristopilo je 16 članov. Dosegel se je sporazum s kmetijskim društvom, ki bode dalo v ta namen svoje prostore na razpolago. Za predsednika je bil izvoljen tov. Cuzmar, za tajnika pa naš pridni tovariš Razinger. Vse načelstvo je najbolje izbrano in

uspeh je zjamčen. Po ustanovitvi se je vršil prijateljski večer, ki je trajal do 2. ure ponoči. Gorenjci spregledujejo in pravilno presojaajo težak položaj kmeta ter si ustanavljajo zadrugo za zadrugo. Samo to je njih rešitev.

Dvorska vas pri Velikih Laščah. V 28. številki »Domoljuba« je priobčil nekdo članek, ki pa najbrže ne bo iz dvorskega zelnika. Poročevalec navaja stvari ravno nasprotno. Ko so zvedeli vaščani za Domoljubov dopis, so se smejali in čudili od kdaj so Dvorjanci SLS. »Domoljubov« dopisnik pravi: Umrlí Štefan Petrič je bil svojčas vaški načelnik, cestni odbornik, ustanovni član gasilnega društva, ni bil pa nikoli deležen milosti podžupana; to pa vsled tega ne, ker je bil iz Dvorske vasi, češ, »ni siguren, da bi v naš rog trobil.« — Nekateri smatrajo Dvorjance menda za brezverce! Kljub temu skrbe Dvorjanci, pa nihče drugi za vzdrževanje cerkve. V letu 1923. so si Dvorjanci sezidali nov gasilski dom. Neki eseslar je »zastavil vrat«, ako bodo Dvorjanci sploh kdaj sezidali Gasilni dom. Pričakujemo, kdaj bo »odletela glava preč.« Ko je bil Gasilni dom postavljen, smo ustanovili gasilno društvo. V društvu so včlanjene tudi vasi Mala Slevica, Kot, Medvejek, Podkraj, Prilesje in Škrlovica. Da je društvo napredovalo je za sluga celokupnega članstva. Ne morem pa razumeti, da more poročevalec nagraditi g. poslanca Škulja z vagonom koruze za Dvorsko vas. To je čisto izmišljeno. Resnica je le toliko, da je g. posl. Škulj izposloval dva vagona koruze, po za slugi Slemencev, ampak ne Dvorjancem. Za Dvorjance se g. posl. Škulj prav nič ne briga. Zato pa dobro vemo koga bomo volili. Dvorjanci bomo tudi vsi v bodoče volili svojo kmetjsko stranko in Pucelja. Mi Dvorjanci smo bili in bomo Puceljevi, ker je on naš, kmetjski, po delu in duhu, izraz naših teženj in moremo zato le od njega kaj dobrega pričakovati. Ampak na Pucelja se obrača že tudi sto in sto eseslarjev, ki bodo vsi uvideli, da je edino naša »Slovenska kmetjska stranka« na pravem potu.

Boh. Bistrica. V nedeljo se je vršila seja pripravljalnega odbora osrednje sirarske zadrage. Na tej seji se je dosegel popoln sporazum. Najkasneje tekom 14 dni se skliče ustanovni občni zbor, kjer se izvoli načelstvo in nadzorstvo. Na seji je poročal tov. Ažman o sirarskem tečaju, ki se priredi v jeseni. Sklep za tečaj je bil soglasen in je bilo poverjeno, da tov. Ažman potrebno ukrene, da se za sirarstvo tako važen tečaj spravi v življenje in se sirarstvo dvigne na tako stopnjo, katera je potrebna za racijonelno sirarstvo. Razgovor je tekel tudi o tem, da je še vedno nekaj občin, ki nimajo sirarskih zadrug, in to so Dovje, Breznica, Mošnje in Begunje. Tudi tu bodo kmalu uvideli, da je rešitev gorenjskega kmeta v samopomoči. Treba bo tudi v teh občinah čim preje ustanoviti zadrugo. Zavednost Podhomcev in Zasipljanov naj bo vzgled vsem, kaj se doseže s skupno močjo.

Shodi in razne prireditve.

Štefan Radić v Rogaški Slatini in okolici.

V sredo 28. t. m. ob 18. uri pri spe predsednik Radić s spremstvom v Rogaško Slatino, kjer ga v bližini kolodvora pozdravi krajevna organizacija, ki sprejme predsednika za dva dni kot svojega gosta.

V petek ob 18. uri zvečer se vrši pri Ogrizku v Tekačovem zaupni sestanek vseh krajevnih organizacij iz slovenskih in hrvatskih okrajev niže »Sotle«. Na tem sestanku bodo slovenski in hrvatski kmetje v navzočnosti predsednika Radića, več poslancev, načelstva SKS in krajevnih voditeljev glasno manifestirali kmečko slogo. Pozivamo vse organizacije SKS, da se tega sestanka polnoštevilno udeleže. Radića pozdravi pri prihodu v Tekačovo župan občine tov. A. Debelak in predsednik okrajnega odbora župan občine Sv. Katarina tov. A. Kamenšek. Temu sledi sestanek, na katerem govorijo tov. Prepeluh, predsednik Št. Radić in navzoči voditelji naše kmetjske misli.

V soboto dne 31. t. m. sprejema ob 10. uri v hotelu »Pošta« preds. Štefan Radić deputacije. Ob 13. uri skupni obed v Zdraviliškem domu, na katerega odpošlje vsaka krajevna organizacija po dva člana. Zvečer ob pol 21. uri se vrši koncert »Hrvatskega selj. pjevaškega društva »Sljeme« iz Šestina.

Kmetijski praznik na Krškem polju. Polovična vožnja bo dovoljena. Program praznika: ob 8. uri dopoldne otvoritev goveje razstave, ob 9. uri pričetek premovanja konj, do 12. ure morajo biti zbrane vse skupine in vozovi. Sprevod prične točno ob pol 1. uri popoldne. Zborovanje prične ob 2. uri in dirka ob 3. uri. Gorenjci se pripeljejo s posebnim vlakom v narodnih nošah.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubljana, Poljanski nasip 10/8, pošlje vsakemu naročniku »Kmetjskega lista« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

Dopisi.

Štajersko.

Sv. Andraž v Halozah igra v zadnjem času precej važno vlogo, ne le toliko radi tega, ker se tukaj vrše vojaški nabori, popis živine in vozil, temveč radi tega, ker je tukaj krajevna centrala Radićeve stranke, od koder peljejo niti na vse haloške strani. Tik pred volitvami je rekel g. župnik volilcem, v slučaju, da zmagajo Radićevci, se preseli takoj v drug kraj. Po Radićevi zmagi smo šli vsako nedeljo v cerkev poslušat, kdaj bo od nas jemal slovo. A do slovesa ni prišlo še do danes. Tukajšnja Radićevo stranko je zadel hud udarec. Naš tov. Emeran Stoklas, kateri je bil zelo priljubljen, je odšel v Prevalje. Tolaži nas zavest, da bodo idealni možje, kakor Vindiš Martin, Kmetec, Šmigoc Franc, Šmigoc Janez i. dr. trdno držali našo zastavo. G. Emeran Stoklas je kot obč. svetovalec izstopil iz obč. odbora in vršila se je nadomestilna volitev. Povodom takratne občinske volitve se je med obema strankama sklenil kompromis, da na Radićevo stranko odpade polovica svetovalcev in odbornikov. A SLS ni držala besede in so izvolili svetovalcem enega izmed svojih pristašev. Posledice tega postopa-

nja bodo še pridko občutili v kratkem na lastni koži, ko se bodejo vršile nove obč. volitve. Takrat ne sprejmemo nobenega kompromisa, ampak že zdaj povemo tiho na uho, da bodo z našo in s pomočjo naših somišljenikov sfrčali iz obč. odbora SLS in da bodo s strahom gledali nazaj, kakor Adam in Eva, ko ju je angelj z ognjenim mečem pogнал iz raja.

Mala Nedelja. Dr. Razlagova slavnost se vrši v nedeljo 1. avgusta ob vsakem vremenu. Dopoldne sv. maša s pridigo, nato odkritje spomenika. Popoldne ob treh slavnostna akademija in alegorija »Dr. Razlagovo rojstvo«. Nato vrtna zabava s petjem, godbo, šaljivimi nastopi. Zvečer umetelni ogenj. K prosti zabavi vstopnina prosta. Vabimo vse k prav obilni udeležbi.

Vitanje. Sveti Misijon! V zadnji številki našega »Kmetjskega lista« smo poročali, da je imel 27. junija 1926 jako neokusen govor gosp. dr. Hohnjec, ki pač ni v skladu z izrekom »ljubi bližnjega kakor samega sebe.« Naš Zveličar nikdar ni učil obrekovati drugi osebe. Zdaj ko je shod minul, se pa vrši sveti misijon. Ljudstvo gre rado v cerkev, ampak zgraža se čez politične pridige. Zloraba vere, cerkve, prižnice in spovednice v politične svrhe ne more

Novice in zabava.

Kralj za poplavljenice. Kralj je izročil društvu Rdečega križa znesek 1.200.000 dinarjev za podporo poplavljenicem. Ta velikodušni kraljev čin je izzval veliko odobravanje, zlasti pa hvaležnost poplavljenic.

Načrt za regulacijo Ljubljane odobren. Ministrstvo je odobrilo načrt za regulacijo Ljubljane, ki je bil nedavno dovršen v generalni direkciji voda. Po predloženem proračunu bodo znašali stroški za regulacijo Ljubljane okrog 40 milijonov dinarjev. Za prva dela se zahteva kredit v znesku 1.000.000 dinarjev.

Regulacija Save. V generalni direkciji voda je dovršen projekt za regulacijo Save do Zagreba. Stroški so preračunjeni na 175 milijonov dinarjev, ki se razdele na več let. Za pripravljalna dela je odobren kredit v znesku 2.000.000 dinarjev.

Pasičjevo zdravje slabo. Zdravniki toplice Karlovi vari, kjer se stari državnik zdravi, javljajo, da se je njegova bolezen zelo poslabšala. Malo je upanja, da bi okrevalec.

Sanatorij za tuberkulozne v Mariboru. Minister za narodno zdravje je dal protituberkulozni ligi v Mariboru podporo v znesku 50.000 dinarjev za zgradbo sanatorija.

Voditelje naših krajevnih organizacij opozarjamo na »Kmetijsko Matico« in jih prosimo, da poskrbijo za poverjenike, ki bi z verno nabirali naročnike. Poučne knjige o kmetijstvu in gospodarstvu sploh so našemu kmetu neobhodno potrebne. Zato je naša naloga, da jih čim bolj širimo. Krajevne organizacije, storite svojo dolžnost!

Prodaja dr. Turnerjevega posestva v Krčevini pri Mariboru. Dne 30. julija t. l. se bode prodalo na javni dražbi posestvo pokojnega dr. Pavla Turnerja z vsemi poslopji in pritliklinami. Posestvo, ki ga je pokojnik v svoji oporoki določil za ustanovo absolviranih slovenskih pravnikov, sestoji iz visoke pritlične hiše, 4 gospodarskih poslopj, vzorno urejenega vinograda in sadnega vrta ter leži v neposredni bližini mesta Maribora pod Kalvarijo tik vinarske šole. Med pritliklinami se nahaja popolna kletna, sobna oprava, gospodarska oprema in orodje, čebelnjak, stiskalnice itd. Posestvo je bilo cenjeno na 811.000 dinarjev ter znaša izključna cena 575.000 dinarjev. Pri dražbi je položiti 10% izključne cene kot varščino. Zdražitelj mora tekom 8 dni po potrditvi dražbe položiti v roke sodnega komisarja, notarja dr. Frana Firbasa v Mariboru polovico kupnine, ostanek pa tekom nadaljnjega meseca. Podrobna pojasnila daje notar dr. Firbas.

Letna veselica Gasilskega društva v Šmartnem pri Litiji se ne vrši, kakor prvotno javljeno, 8. avgusta, temveč v nedeljo 5. septembra t. l. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Nova brzajavna in telefonska postaja. V Leskovcu pri Krškem je bila pri tamkajšnjem poštnem uradu otvorena nova brzajavna in telefonska postaja. Brzajav ima direktno zvezo s Krškimi in Rako, telefon pa samo s Krškim.

Prostovoljno gasilsko društvo »Muljava« priredi dne 8. avgusta t. l. vrtno veselico, na vrtu g. Franc Zajca na Muljavi št. 9. Začetek ob 2. uri popoldne. Na sporedu so vsakovrstne zabavne točke kakor: ples, šaljiva pošta, ribolov, ameriška dražba in drugo. Za pijačo in jedila je preskrbljeno v lastni režiji. Sodeluje godba na pihala. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo gasilskega orodja, se najvljudneje vabijo vsa sosednja društva, kakor tudi vsi prijatelji priproste domače zabave. Opozorjamo tudi, da je Muljava rojstni kraj Josipa Jurčiča. K obilni udeležbi vabi odbor.

Vojna akademija sprejme večje število dijakov. Na željo ministra vojske in mornarice se sprejme letos v vojno akademijo večje število dijakov.

Malo pridelka medu. Iz raznih krajev prihajajo vesti, da bodo dale čebele letos le malo medu. Hladno in mokro vreme je neugodno vplivalo na cvet drevja in drugih rastlin, vsled česar so čebele nabrale le malo medu in mnogi roji so poginili od gladi. Cene medu bodo najbrže znatno poskočile.

Vsem gg. poverjenikom »Kmetijske Matice«. Z ozirom na splošno izraženo željo je podaljšalo vodstvo »Kmetijske Matice« nabiralni rok do 10. avgusta t. l. Da se bo mogla naklada knjig pravočasno določiti, prosimo, da nam tedaj določite nabiralne pole in naročnino. Priporočamo vsem gg. poverjenikom, da takoj poberejo naročnino. Če bi pa kdo v resnici ne mogel takoj ali vsaj do 10. avgusta plačati, naj se tak podpiše v nabiralno polo, da je res naročil. Gg. poverjeniki morajo skrbeti, da ti naročniki naročnino čimprej poravnajo. — Ker je nabiralni rok podaljšal, se lahko javijo še novi poverjeniki, predvsem v onih krajih, kjer naših poverjenikov še ni. Zato se obračamo do vseh, ki žele našemu kmetu boljših časov, da prevzamejo poverništvo »Kmetijske Matice« in tako širijo med naše kmetstvo ljudstvo kmetijsko strokovno čtivo. Dopise je nasloviti na »Kmetijsko Matico« v Ljubljani, Poljanski nasip 8./I.

Nova solarna v Ulcinj. — Uprava državnih monopolov je pričela prirejevati novo solarno v Ulcinj. V ta namen ji je minister financ za pripravljalna dela dovolil kredit štirih milijonov. Vsa naprava bo stala okoli 50 milijonov dinarjev.

Izvoz jaje. Zbrani so že podatki o izvozu jaje za prvih pet mesecev 1926. V tej dobi je bilo izvoženih v inozemstvo 1791 vagonov jaje v vrednosti 336 milijonov dinarjev.

Pasja steklina v Belokrajini se je zadnji čas tako akutno pojavila, da je bila od stekline sumljivih psov popadana že cela vrsta ljudi, ki so se zdravili v Pasteurjevem zavodu v Celju. V »Jutru« z dne 20. julija t. l. pa je citati poročilo iz Metlike, kakor da na tem nič posebnega ni. Čuditi se je, da se dobi nekdo izmed inteligence, ki skuša vsa zadevo omalovaževati in potlačiti. Domnevam, da poročilo izvira iz lovskih krogov, ki se boji za svoje brake, ne meneč se za opasne posledice pasje stekline. Govoril sem s predsednikom Plutom iz Kloštra, kateremu sta poginila krava in svinja. Po njegovem opisu o postanku in poteku bolezni živali, je sklepati, da so poginile vsled pozitivne stekline. Možgani od stekline sumljivih živali so se odposlali v Pasteurjev zavod v Celje, kjer se je pri večini teh psov ugotovila pasja steklina. Za kako boleznijo pa so poginile krava in svinja, pa zamore ugotoviti živinozdravnik in ne kdo drugi. Stvar ni tako enostavna. Treba je, da se merodajne oblasti resno zavzamejo za omejitev preteče nevarnosti.

Umor župnika v Orehovici. Umor župnika Konrada Pliberška v Orehovici dela oblastim vedno večje skrbi. Dogodek je vsekakor silno zagoneten in so bili prvi rezultati preiskave popolnoma negativni. — Policija pa kljub temu ni obupala in nadaljuje. Kakor poročajo zagrebški listi, je stvar že v toliko dozorela, da bo skrivnostni umor že v najkrajšem času pojasnjen in morilec v zaporu.

Plenitev po poplavljenih domovih. Številne ciganske tolpe plenijo po zapuščenih hišah ob Donavi. Tolpe so opremljene s čolni. Ciganske tolpe zasledujejo orožniki. Prebivalstvo je upravičeno razburjeno vsled zločinskega nastopanja ciganov.

Brezplačna vožnja za bivše vojaške na srbski fronti. Prometni minister je izdal odlok, s katerim dovoljuje brezplačno vožnjo na železnica vsem bivšim vojakom, ki so se borili na frontah v Srbiji in pri Solunu. Treba se je izkazati s potrdilom vojaških oblasti o dejanski udeležbi v vojni na zgornjih frontah kakor tudi s potrdilom davčne oblasti, da dotičnik ne plača nad 50 Din neposrednega davka.

General Vrangl gre. Češki časopisi javljajo, da je Vrangl razpustil svojo vojsko in da bo odšel v Belgijo, kjer bo v miru živel. Naš narod je plačal za Vrangla in njegovo družbo 74 milijonov dinarjev letno, a ministrstvo za soc. politiko je odredilo še poleg tega 6 milijonov letno za osiguranje ruskih generalov, oficirjev in invalidov. To je 80 milijonov. S tem denarjem bi se uredili vsi nasipi v Vojvodini in zavarovani bi bili pred poplavami, dalje bi se naravnost divno lahko uredile vse ceste v državi.

Tedenski koledar.

Dnevi:

1. avgusta: nedelja: Vezi Petra.
2. avgusta: ponedeljek: Porcijunk.
3. avgusta: torek: Štefan.
4. avgusta: sredo: Dominik.
5. avgusta: četrtek: Marija Sn.
6. avgusta: petek: Jez. napov.
7. avgusta: sobota: Kajetan.

Sejmi:

1. avgusta: Vinica, Osilnica, Pišce, Ponikva.
2. avgusta: Dol, Sv. Lenart v Slov. goricah.
3. avgusta: Videm.
4. avgusta: Št. Ilj pri Velenju.
5. avgusta: Dole pri Litiji, Črnomelj. Na dan Sv. Ožbalda, Gora pri Ribnici, Krašnja, Krka, Trbovlje, Ptuj, Loka, Lemberg.
6. avgusta: Martjanec v Prekmurju.

Vrednost denarja.

Za 1 dolar	56-6 Din
Za 100 lir	184— Din
Za 1 avstrijski šiling	8— Din
Za 100 čeških kron	168— Din
Za 100 fr. frankov	136— Din
Za 100 švic. frankov	1097— Din
Za 1 zlato marko	13-5 Din

Bivši pripadniki ameriške vojske in mornarice se lahko vrnejo v Ameriko izven kvote. Ameriški konzulat v Zagrebu razglasa, da se lahko oni, ki so služili v ameriški vojski ali mornarici, s svojimi ženami in neoznjenimi otroci izpod 18 let vrnejo v Ameriko izven kvote. V to svrhu si morajo izposlovati najkasneje do 26. maja 1927 potrebni vizum pri ameriškem konzulatu. Za svoje je treba priložiti vse potrebne dokumente, ki se nanašajo na sorodstvo. Ravno tako je potrebno dokazilo, da je dotičnik res služil v ameriški vojski, odnosno mornarici. Vsa podrobnejša pojasnila dobe interesi pri ameriškem konzulatu v Zagrebu.

Za izseljenike v Francijo. Na intervencijo francoske vlade je ministrstvo za socialno politiko prepovedalo izdajati potne liste našim državljanom, ki se vseljujejo v Francijo, ako se ne izkažejo s potrdilom kake francoske firme, da imajo sprejem na delo zagotovljen.

Pojavi kolere na madžarsko-jugoslovenski meji. Poročajo, da je bilo v okolici Baje na jugoslovenskem ozemlju v zadnjih dneh ugotovljenih več slučajev kolere. Na tej opasni bolezni je obolelo več potujočih eiganov, ki so bili takoj izolirani. Oblasti so podvzele stroge mere, da se vsako razširjenje bolezni prepreči.

Brezposelnost v Berlinu vedno bolj narašča. Sedaj je brezposelnih 227.000 oseb.

Snež v južni Afriki. Kot poročajo iz Londona, je zapadel v Capetownu v četrtek sneg po dvajsetih letih zopet.

Kakor je delala že Vaša stara mati. bilo je pravilno.

Kuhala ie svojo kavo samo s

Pravim Franckovim kavnim pridatkom.

Ta je danes še vedno tako fin kakor izvrsten pridatek
k zrnati in žitni kavi ter bo to tudi zmeraj ostal.

Vprašanje naše cone v Solunu. Naš delegat Ranislav Avramović je zopet odpotoval v Solun in Atene, da nadaljuje pogajanja glede vprašanja ureditve naše svobodne cone Solunu.

Smrt vsled eksplozije bencina. V Vrbovskem na dalmatinskem otoku Hvaru je zadela grozna smrt delavca Vicka Lucića, ki je bil zaposlen v tvornici sardin. Lucić se je približal bencinu, ki je eksplodiral. Delavec je bil takoj ves v plamenu ter je vsled opeklin par ur pozneje umrl.

Štedenje v proračunu za leto 1926/1927. Ministrski predsednik je v soboto poslal vsem ministrstvom pismo, ki se nanaša na izrabo proračuna za l. 1926/1927. V tem pismu predloži Uzunović velike škode, katere so nastale s poplavi in priporoča, da se težka poljedelska situacija, katera je nastopila v državi, vpoštevata. Zahteva od ministrov, da prihrani vsak v svojem proračunu najmanj 10% od vseh izdatkov.

Grozna toča je v četrtek 22. t. m. popolnoma uničila vse poljske pridelke, vihar je prevrnil nad 20 kolodcev, vinogradi so opustošeni v občini Ajdovec, vasi Gor. Lipovec, Boršt, Selo p. Žužemberku. Prapreče, Sosteska, Gorenje polje, Grmada, Loška vas, Gradišče. Vavta vas, Romanja vas, Gor. in Dol. Straža, Češča vas, Srebrniče, Šmihel p. Novem mestu, Regica vas, Birčna vas, Stopiče, Zalog, Jurka vas, Otok. Škoda se ceni na nad en milijon dinarjev.

Znižanje uradniških dohodkov. Pravilnik o znižanju uradniških, duhovniških in oficirskih dohodkov stopi v veljavo 1. avgusta t. l. Ta pravilnik bo trajal tri mesece. Ker je sama vlada merodajna, da sklepa o tem vprašanju za vse državne uslužbenke razen za vpokojence in narodne poslance, se bo znižanje za narodne poslance predložilo parlamentu, da sprejme ministrski predlog. Znižanje za te bo veljalo tudi s 1. avgustom. Te mere bodo trajale vsega skupaj tri mesece. Pozneje bodo imeli uslužbeni zopet polne dohodke, tako da si bodo za zimo lahko preskrbeli nujne potreščine. Finančni učinek tega pravilnika bo iznašal skoro pol milijarde dinarjev. Vsak mesec bo vlada prihranila okrog 150 milijonov dinarjev. Prva dolžnost vlade bo, da s tem denarjem pomaga onim nesrečnim poplavljenecem, ki nimajo ne hrane, ne obleke in ne domačije. S tem denarjem bo vlada pomagala graditi v poplavljenih krajih kmetov zrušene hiše, nabaviti semena in po potrebi dati podpore za nakup obleke, hrane in pohištva. V drugi vrsti se bo prihranjeni denar vporabil za graditev in

popravo nasipov, da se prepreči ponovitev takih strašnih nesreč. Te pametne vladne ukrepe pozdravlja ves kmetijski narod.

Novi rudniki. V okolici Kruševca v Srbiji je bilo že pred delj časa odkritih nekaj lepih ležišč bakra. Pravico prostosledov je dobila sedaj kruševačka tvrdka Krstić & Nikolić. Z uradno analizo se je ugotovilo, da ima ruda od 16% čistega bakra. Srbija je splošno znana bogata dežela na rudah, ki se šele v majhni meri izkoriščajo.

Poplave na Ogrskem. Vsled trajnega deževja so reke ponekod prestopile bregove in preplavile polja. Po teh krajih je vsa žetev uničena. Drava je razdrila nasip pri Kaniži in poplavlila vso okoliško ravnino.

Skrbstvo za uboge, stare in onemogle. Ministrstvo za socialno politiko je določilo v razporedu svojih budžetskih kreditov vsoto 400 tisoč dinarjev za skrbstvo za uboge, stare in onemogle.

Male Rodne. V torek dne 13. t. m. je umrl splošno spoštovan in ugleden posestnik And. Debelak, zaveden naš pristaš, vsled težke bolezni na želodcu, na kateri je bolehal že mnogo let. Ranjki je bil brat prvega slovenskega direktorja pošte g. dr. Janka Debelaka in stric našega inž. Milo Debelaka. Njegov pogreb je bil dokaz, kako je bil priljubljen povsod med sorodniki in sosedi. Pokopali smo ga pri Sv. Trojici ob strani brata dr. Janko Debelaka. Ostali družini izrekamo naše najgloblje sožalje, nepozabnemu Andreju pa bodi lahka rodna zemlja.

Fordove tovarne v Jugoslaviji. Znani ameriški industrijec Henry Ford je prosil trgovinsko ministrstvo v Beogradu za dovoljenje, da sme zgraditi pri nas velike tovarne avtomobilov za ves Balkan. Ako bi bila ta prošnja ugodno rešena, bi Ford na lastne stroške tudi v Jugoslaviji zgradil moderne ceste za avtomobilni promet. Zaposleni bi bili izključno le domači delavci.

Največji stroj na svetu. Tvrdka Brown Boveri je dobila za New-York naročilo za izdelavo turbo-generatorja za 160.000 KW (220 tisoč konjskih sil), ki bo največji stroj na svetu. V orijentacijo naj bo, da ta stroj v eni enoti proizvaja šestkrat toliko energije, kot jo morejo proizvajati vsi stroji elektrarne Fale.

Naročnikom, ki doslej še niso plačali naročnine

za letošnje leto, se pošiljanje lista s prihodnjo številko ustavi. Na to opominjamo vsakogar, ki je prizadet, pravočasno, da ne bo brezpotrebni reklamacij, da kdo lista ne dobi. Zavedajte se vsi prizadeti, da list stane ogromnega denarja in ga vsled tega brezplačno nikomur pri najboljši volji pošiljati ne moremo. UPRAVNIŠTVO.

Konferenca za svobodno trgovino se vrši dne 26. t. m. v Kopenhagnu. Na konferenco so povabljeni delegati vseh držav in njihovi oficijelni zastopniki. Razpravljati namerava jo na tej konferenci o možnosti izvedbe načel svobodne trgovine v zvezi s splošnim položajem svetovne trgovine.

Defraudacija in beg bivšega tržaškega konzula. Naš dosedanji generalni konzul Dušan Stepanović je pobegnil z ženo neznano kam in odnesel 1.200.000 lir državnega denarja.

»Ljubljana v jeseni«. Tako se bo imenovala velika pokrajinska razstava, ki jo priredi letos od 4. do 13. septembra Uprava Ljubljanskega velesejma pod pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja Aleksandra. Prireditelj bo obsegala sledeče razstave: avtomobilsko, motorjev, koles in potrebščin, radio, higijeno, slovensko upodabljačo umetnost, razstavo psov in konj, vrtnarstvo, kmetijstvo. Kmetijska razstava bo obsegala vse panoge našega agrarnega gospodarstva. — Letošnji velesejem se je sicer vršil v času, ki je bil zelo srečno izbran. Vendar imamo dovolj trdk, ki jim je jesenski termin bolj primeren. Na izrecno željo takih trdk bo prireditelj vključena tudi razstava onih trdk, ki pridejo v poštev za jesensko in zimsko sezono. Te dni bodo trdke prejele tozadevne tiskovine. Kateri trdki slučajno ne bi bile poslani, naj jih zahtevajo od uprave velesejma. — Še nepatentirani novi izumi razstavljeni na tej Pokrajinski razstavi, uživajo pravo prvenstva v smislu §§ 90, 107 in 115 zak. o zaščiti industrijske svojine. Za razstavljalce in obiskovalce so že dosežene iste prevozne ugodnosti, ki so veljale tudi za letošnji velesejem.

Bubonska kuga na Uralu. Kakor poročajo iz Moskve je izbruhnila na Uralu bubonska kuga, ki se hitro širi. Zahtevala je že številne človeške žrtve.

Morski roparji. Kitajski morski roparji so napadli kitajski parnik »Kvangse«, ki je vozil v Singhaj. Roparji so z revolverji prisilili kapitana, da je privedel brod v skrito pristanišče, nakar so ladjo popolnoma opleni. Oropano blago cenijo na 20.000 funtov. Ladjo so končno izpustili, obdržali pa so kitajske potnike kot talce.

Loterijo »Knjigarne Vera«, ki je združena s prodajo slike »Kmeta svetnika« ali »Slovenskega sv. Izidorja«, je Ministerstvo za kmetijstvo odobrilo z odlokom št. 26.378, I., z dne 29. junija t. l. Kakor znano, ima ta loterija več srebrnih in zlatih ur za dobitke.

Manica Komanova: Pod mečem. — Komisijka založba Zvezne knjigarne v Ljubljani. — Delo vsebuje 12 zgodbic iz komaj minule svetovne vojne. V preprostem, vendar lepem jeziku nam pripoveduje pisateljica to, kar pripovedujejo tako radi vsi oni, ki so se udeležili strašne svetovne morije. Nehote oživijo človeku v spominu doživljaji, ki so dolga vojna leta pretresali srca milijonov ljudi. Knjižico bodo z zadovoljstvom brali predvsem svetovni vojščaki, ki so vse to in še mnogo sličnega sami doživeli, zanimala pa bo brez dvoma tudi vsakega drugega, saj skoro ni med nami človeka, ki bi ne bil vsaj posredno več ali manj od vojnih grozot prizadet. — Knjigo »Pod mečem« priporočamo. Stane 20.— Din.

Trgovska družba »Vera« v Ljubljani je založila reprodukcijo po originalu slikarja M. Gasparija. Slika predstavlja sv. Izidorja kot slovenskega kmeta-sejalca, korakajočega po razorani njivi. Izza drevja v ozadju kuka tipična slovenska vasica za katero se dvigajo valoviti griči iz jutranje zarje. Iz slike veje vsa miloba in prikupljivost slovenske pokrajine, kar priča, da se je slikar s srcem poglobil v značaj slovenske zemlje, ki jo je tudi na tej sliki priprosto in vendar tako resnično podal. — Slika je nastala leta 1917, je bila takrat iskrena prošnja slikarja, da bi v času bede in pomanjkanja slovenskemu kmetu zemlja bogato obdarila.

MLADINSKI VESTNIK.

Seja glavnega odbora Zveze društev kmetijskih fantov in deklet se je vršila v Ljubljani v nedeljo, dne 25. t. m. Razpravljalo se je o organizacijskem delu, predavanjih in tečajih v bodoči zimi, o Zvezini loteriji, tisku in še mnogih drugih tekočih vprašanjih. Navzoči člani glavnega odbora so pokazali večjo živahnost, kakor dosedaj, iz česar bi se dalo sklepati, da navdušenje in borbenost, ki sta zadnje čase malo pojemale, zopet rasteta. Žal, da se nekateri člani in članice glavnega odbora te seje niso udeležili. V prihodnje se neutemeljena neudeležba ne bo opravičila.

Vsa društva kmetijskih fantov in deklet opozarjamo ponovno na njihovo dolžnost, da pospešijo razprodajo srečk naše loterije. Denar že razprodanih srečk naj tako j nakažejo po prejeti poštni položnici, da ne bo imela Zveza nepotrebnih izdatkov za obresti posojila, ki si ga je morala najeti.

Pretekli teden se je vršila v Arandjelovcu seja predsedstva »Zveze slov. kmetijske mladine«. Po seji so se gostje podali v Beograd, od koder so se vrnili v svoje domovine.

Kmetska mladina, organiziraj se v društvih kmetijskih fantov in deklet!

Narodni gospodar.

Postopek za odpis zemljiškega davka vsled elementarnih nezd.

Večina naših kmetovalcev si še danes ni prav na jasnem, kako je postopati za odpis zemljarine v slučajih, kadar so razne vremenske nezdgo (toča, povodni, plazovi itd.) ali pa nekatere rastlinske bolezni (n. pr. plesnoba, peronospora itd.) deloma, odnosno v celoti uničile kmetovalcu njegove s težko muko negovane poljske sadeže, vinograde itd.

Za odpis zemljarine so še mero-dajna določila ces. naredbe z dne 16. marca 1917 drž. zak. št. 124 in izvršilna naredba bivšega fin. ministva z dne 25. dec. 1917 drž. zak. št. 516. Da se doseže na podlagi teh naredb odpis zemljiškega davka, je postopati sledeče:

1. Potrebno je tekom osmih dni, potem ko se je poškodba zgodila ali opazila, to takoj prijaviti pristojnemu davčnemu oblastvu (ne davčnemu uradu). V tej prijavi se navedejo vse poškodovane parcele z označbo sadežev, ki so poškodovani. Ako bi pa parcel ne bilo mogoče navesti, se morajo navesti vsaj davčne občine in število posestne pole. Slične prijave se naj pošljejo po vsakem neurju itd., katero povzroča upoštevanja vredno škodo. Ni pa pri tem potrebno škode ceniti, ker pride za odpis v pošte celoletni pridelek posestva, izvzemši gozdove. Poedine parcele se ne upoštevajo in se zamore cenitev vršiti vsled tega šele jeseni. Zemljiški davek se odpiše samo le v onih slučajih, kadar škoda znaša najmanj 1/4 vseh letnih pridelkov vsega posestva, ne glede na to, ako se isto nahaja v eni ali pa v večih občinah.

2. Ko so v jeseni vsi pridelki pod streho, najkasneje na do 31. decembra, se predložijo prošnje za odpis zemljarine. V tej prošnji je navesti: 1. ves pričakovani letni pridelek vsega posestva (izvzemši gozdove) in to natanko po poedinih sadežih; 2. izpad na pridelkih. Pod 1. in 2. se mora razen tega označiti še množina vsakega pridelka v meterskih stotih in kilogramih ter dnevna cena (vrednost) dotičnih pridelkov.

Naznanila o elementarnih nezdah in prošnje za odpis zemljiškega davka lahko vlagajo kot pooblaščenec oškodovanih občanarjev njihovi župani na prošnjo prizadetih občanov. Seveda morajo občinski predstojniki navesti v takih prijavah imenoma vse oškodovane posestnike ter poškodovane parcele in sadeže.

Take prijave so povržene kolkovaniu. Najbolje je, ako zberejo obč. predstojniki vse prijave in prošnje občanarjev, ter jih predložijo skupno. V tem slučaju se kolekuje prošnja ali prijava s 5 Din ter priloži kolek po 20 Din v svrhu rešitve.

Istotako se morajo kolekovati vse eventualne priloge in sicer vsaka s kolkom po 2 dinarja. Vsaka morebitna dopolnitev prijave ali prošnje se kolekuje s 5 Din.

Pred letom 1918 je bilo v navadi, da se je na prošnjo prizadetih poslal od davčnega oblastva zastopnik, kateri je na licu mesta ocenil škodo, povzročeno po elementarnih nezdah in to — brezplačno. Ta ugodnost je žal kaj hitro bila ukinjena (ne vem po čegavih zaslugah!) in danes pošlje davčno oblastvo uradnika (zastopnika) le na stroške občine ali pa oškodovancev.

Emeran Stoklas.

Rentabilnost našega vinogradništva.

Bliža se vinska kriza. Vinogradniki tarnajo, da ne morejo vina prodati, kljub temu, da je cena vinu močno padla. Zadolžil sem se, vino imam v kleti, a prodati ga ne morem; tako se sliši po Dolenjskem, osobito v Belokrajini. Zares težki časi se bližajo našemu vinogradništvu, vsled tega smo primorani, da iščemo novih poti, ki bi temu žalostnemu stanju odpomogli.

Predvsem je naša naloga, da po gotovem načrtu rešimo sortno vprašanje. Postavimo krajevne sorte vinske trte za posamezne okoliše. Priznati moramo, da vlada ravno pri vprašanju najboljših vinskih trt za razne kraje velika nejasnost. Sadi se vse vprek samo, da obilno rodi. Vključ vsvarenju in prepovedi razmnožujejo mnogi direktno produktivne amerikanke kakor: šmarnico (noah), otelo, elvira itd. Proč s temi kvarljivci našega vinogradništva! Ne samo, da je njih vino zdravju škodljivo, ampak tudi okus in prodajna možnost tega vina je čimdalje slabša. Resnica je in ostane, da se bo dobro vino vedno drago prodalo, medtem ko bo za slabo vino vedno manj odjemalcev. Opaža se tudi v zadnjih letih, da se mora te trte tudi škropiti proti peronospori; toraj niso več vztrajne proti tej bolezni! Denar se dandanes težko zasluži in vino je za vsakega drago, pa tudi za vinogradnika samega. S produkcijo slabih vin se na le pospešuje prekomerna domača potrata vina. In konkurenca tujih vin na domačih tržiščih se že močno občuti, ne samo v velikih mestih, ampak tudi na deželi v pravih vinskih krajih samih.

Ne bo preteklo veliko let, ko bomo morali obnavljati naše stare vinograde. Pri tem pa se moramo otresti starih napak, da ne bomo sadičili vse vprek, kar nam pride pod roko.

Oprijeti se moramo gotovih načel, če hočemo ohraniti naše vinogradništvo v danih razmerah dobičkanosno:

1. Gojimo predvsem vinsko trto že v pravih vinskih legah in ne sili-mo z vinogradi v dolino.

2. Določimo za vsak vinski okoliš poseben trtni sortiment, ki naj vsebuje najmanjše število najboljših domačih in tujih sort.

3. Izbirajmo potem n. pr. med žametno črnico, rdečo kraljevino, drobno belino, rumenim plavcem, šiponom, škelino in podbalom. Za zboljšanje pa uporabljajmo: laški rizling, neuburgovec, zeleni silvanec, traminec, burgundec in sicer po kraju, kakor najbolj kaže.

4. Prepustimo pridelovanje finih sortnih vin le posameznikom, ki imajo dobre vinske lege, večje čiste nasade, priprave in strokovno znanje za ravnanje s takimi vini.

5. Selekcijonirajmo med letom najbolj rodovitne trte in zaznamujmo vsaj 4 leta zaporedoma v posebnih zabeležkih njih dobre lastnosti. Upoštevajmo njih odpornost proti pozebi, potek cvetenja, vztrajnost proti peronospori in odiju, čas zorenja, odpornost grozdja proti gnibli in kakovost mošta.

6. Zadnji čas je, da se organiziramo tudi vinogradniki v lastno društvo s svojim glasilom!

7. Pazimo na dobre cepiče pri razmnoževanju vinskih trt, ker ravno s cepiči se raznašajo najbolj gotovo dobre ali slabe lastnosti maternih trt.

8. Organizirajmo se po okrajih in določimo najpoznejši čas trgatve v jeseni, dokler ni grozdje popolnoma dozorelo.

9. Upoštevajmo nauke o pravilni napravi vina, zlasti naj se grozdje podbira, hitro preša in vino pravčasno pretaka.

10. Uvažujmo končno tudi dejstvo, da zavis rentabilnost našega vinogradništva v bodočnosti tudi od produkcije brezalkoholnih pijač iz grozdja. Temu vprašanju moramo v bodoče posvetiti na vsak način večjo pozornost.

Franjo Kapel.

Izbirajmo seme za setev.

Kljub deževju je letošnja žetev, zlasti v krajih, kjer ni bilo nesreč, še prilično zadovoljiva. Ječmen je prav lep, rž srednja, pa tudi pšenica, katera ni v cvetju polegla, je precej dobra. Koncem junija so bili izgledi za žetev sijajni, kakor mogoče že desetletja ne, žalibog nam je trajno slabo vreme uničilo naša upanja.

Primorani smo osobito letos, da si v času mlačve priskrbimo dobro seme. Vsak napreden kmetovalec, ki nima lastnega dobrega semenskega žita, naj si sedaj nabavi semensko žito. Pravilo je, da se mora vsaj vsakih 6 let seme premenjati. Seme iz višjih mrzlejših leg s slabjšimi talnimi krajevnimi razmerami, ki je čisto, težko, debelo in popolnoma dozorelo, je v vsakem oziru najboljše. Dokler nimamo lastnih selekcij domačih žit, nam seveda družega tudi ne preostaja kakor da se poslužujemo navede-

nega semenskega žita. Poskusi z raznimi tujimi sortami, n. pr. Pjotti, Heinisch-pšenico so bili letos pred deževjem (v novomeški okoli) izvenredno lepi, sedaj so pa popolnoma odpovedali; rja jih je uničila ravno pred zoritvijo.

Nepreostaja nam nič družega kakor, da si poiščemo v domačem okolišu najboljše semensko žito, osobito ako nam je naše domače žito v tem ali onem oziru odpovedalo. Pri izbiri semena pa bodimo previdni. Seme mora biti debelo in okroglo, razvito, svetle barve, težko in kleno, tanko lupinasto, kalcijivo, brez tujega zopernege duha ali okusa in popolnoma čisto.

Nadalje zahtevamo od dobrega semena, da zgođaj zori, da je vztrajno proti zimski pozebi in poletni suši, da ne poleže in je odporno proti rži, na kratko, da se čim bolj prilagodi talnim ali zemeljskim in krajevnim razmeram.

Franjo Kapl.

Na državni kmetijski šoli na Grmu (Novo mesto) se prične šolsko leto 1926/1927 s pričetkom novembra t. l. Šola ima dva oddelka. Celoletna šola traja od začetka novembra t. l. do 31. oktobra prih. leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu in je prirejena za učence iz vseh krajev Slovenije, ker se v njej poučujejo vsi važni kmetijski predmeti; še posebno pa je pripravna za učence iz vinorodnih krajev. — Zimska šola traja dve zimi po 5 mesecev od začetka novembra do konca marca in je namenjena učencem iz nevinorodnih krajev. V bodočem šolskem letu se vsled pomanjkanja stanovanj na zavodu ne bo vršil pouk v I. letniku zimske šole, ampak samo v celoletni šoli in v II. letniku zimske šole. Prihodnje leto pa bo otvorjen zopet I. letnik zimske šole. — Letos se bo sprejelo v zavod torej do 40 prosilcev celoletne šole. Gojenci uživajo v internatu vso oskrbo in so pod stalnim nadzorstvom vzgojitelja. Na šoli je nekaj nad polovico državnih (brezplačnih) mest, ostalo so privatna (plačujoča) mesta. — Za sprejem na brezplačno mesto lahko prosijo sinovi kmetijskih starišev, ki se izkažejo z uradnim potrdilom, da so sinovi manjših in srednjih posestnikov in kojih stariši se zavežejo, da obdrže sina po dovršenem šolanju na domači kmetiji, kajti šola ima namen, da vzgaja dobre, vzgledne kmetijske gospodarje, zato imajo sinovi kmetijskih starišev, bodoči gospodarji, prednost pred vsemi drugimi prosilci. Vendar lahko za privatno (plačujoče) mesto prosijo tudi prosilci drugih stanov. Pogoji za sprejem so: starost ne manj kot 16 let in največ 20 let, moralna neoporočenost, telesno in duševno zdravje in z dobrim uspehom dovršena osnovna šola. Oskrbnina za plačujoče učence znaša sedaj 400 Din mesečno, a upati je,

da se bo predlog ravnateljstva pri kmetijskem ministrstvu upošteval in bo preskrbnina nižana na največ 200 Din. O tem bo ravnateljstvo poročalo v časopisih takoj, kakor hitro prejme ministrski odlok. — Prošnje za sprejem morajo biti pisane lastnoročno na celo polo, kolokovane s 5 Din ter priložen jim mora biti kolek za 20 Din za rešitev in vložene pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu p. Novo mesto najpozneje do 25. septembra t. l. Prošnji je treba priložiti: a) za privatne (plačujoče) učence: 1. krstni in rojstni list (kolkovan z 10 dinarji); 2. domovnico (kolk. z 20 dinarji); 3. Zadnje šolsko spričevalo (kolk. s 5 Din); 4. Nравstveno spričevalo (kolkovano z 10 Din); 5. Zdravniško spričevalo (kolk. z 20 Din); 6. Izjava starišev oziroma varuha, da so pripravljeni plačevati stroške šolanja (kolk. z 2 Din). b) Za državne (brezplačne) učence: Od 1. do 5. kakor pri plačujočih. 6. Izjava starišev, da ostane prošilec po dovršeni šoli na domačem posestvu in da v nasprotnem slučaju ali v slučaju predčasne zapustitve zavoda povrnejo državni stroške šolanja (kolk. z 2 Din). 7. Izkaz premoženja (ozir. ubožno spričevalo), potrjeno od občinskega, davčnega in župnega urada (kolkovan z 2 Din). — Opozarja se predvsem na to, da že sedaj leži pri ravnateljstvu 12 prošenj za sprejem od prošilcev lanskega leta in da je treba prošnje vložiti čimprej, sicer bo zavod napolnjen in prošnje ne bodo imele uspeha. Ponovno se poudarja, da se bodo letos sprejemali novi učenci samo v letno šolo, da ne bodo imeli prošilci za zimsko šolo brezpomembnih stroškov in pisarij. Vsak prošilec naj točno navede svoj naslov, zlasti pošto. Natančnejša pojasnila v vseh zadevah daje ravnateljstvo.

Dražba sadja ob okrajnih cestah v ptujskem okraju. Na javni dražbi se prodaja sadeži od dreves na okrajnih cestah. Prvenstveno pravico kupa imajo posestniki zemljišč ob cesti. Letos se bo vršila ta dražba meseca avgusta, na kar opozarjamo zainteresirane, kakor se nam javlja, po sledečem redu: V pondeljek dne 9. avg. ob 8. zjutraj na okr. cesti Ptuj—Maribor s pričetkom na G. Bregu. Ob 11. uri na okr. cesti Ptuj—Rače od Sv. Kungote proti Hajdinu, ob 15. uri pa na okrajni cesti Hajdina — Pragersko s pričetkom pri posestniku Megličarju na G. Hajdinu. V torek dne 10. avgusta na okr. cesti Ptuj—Krapina začeni ob 8. uri pri turniškem kovaču proti Suhi veji in dalje proti Št. Vidu. Ob 11. uri pa od gostilničarja Gomilška proti Suhi veji. Ob 14. uri na okr. cesti Ptuj—Rogatec s pričetkom pri cerkvi sv. Roka proti čuvajnici na G. Hajdinu. — V sredo, dne 11. avgusta na okrajni cesti Ptuj—Zavrč z začetkom ob 8. uri pričenši v Budini pri ragozniškem mostu dalje proti Spuhlji in Bukovcam. Ob 13. uri na okr. cesti Ptuj—Ormož, pričenši v Spuhlji dalje proti Gorišnici. — V četrtek, dne 12. avgusta na okr. cesti Ptuj—Ljutomer z začetkom ob 8. uri pri rogozniškem mostu proti Dornavi. Ob 13. uri na okr. cesti Ptuj—G. Radgona s pričetkom v Pacinju proti Podvincam in dalje proti Ptuj. — Vsak izdražitelj prevzame takoj v svojo last in oskrbo izdraženo sadje ter si ga čuva na drevesu, kakor dolgo hoče. Pri obiranju sadja mora paziti, da ne poškoduje drevesa.

Slovenski kmetje v Ameriki.

Gospod urednik! Poročati Vam hočem na kratko kako se godi našim farmarjem v Ameriki.

Kot veste so naši ljudje v ogromni večini prišli sem preko kot delavci. Zatekli so se v kraje, kjer se je dalo takoj zaslužiti, in to so bila industrijska središča in rudniki. H kmetovanju se jih je zateklo le malo prve čase, a ko so se pojavljale krize v industriji, ki so v Ameriki nekaj periodičnega, so si tudi naselniki pomagali. Mnogi, ki so si s trdom prihranili kaj denarja, so pustili nestalno delo po rudnikih Pennsylvanije, deloma so se organizirali po skupinah, skupno kupili svet in tako so nastale slovenske farmerske naselbine po državah: New York, Ohio, Wisconsin, Michigan, Indiana, Kansas ter zadnje čase tudi Illinois in Michigan ter Minnesota.

Največja slovenska farmerska naselbina je na Willardu, Wisconsin. Tu so pred 15 leti kupili slovenski delavci celo pokrajino posekane zemlje in pričeli trebiti. Začetek je bil muk in trpljenja poln. Kos za kosom so morali čistiti brez strojev samo z ročnim orodjem in vzelo je leto predno je mogla družina očistiti le akre sveta. Delali so vsi: mož, žena in otroci. Mnogi so obupali in pustili, drugi vztrajali. Danes šele pričenjajo uživati sad dela. Največ se ukvarjajo z živinorejo in mlekarstvom, kar jim nese prilične izkupičke. Zadovoljni so in čistijo svojo grudo dalje; imajo svoja društva, zadrugo in mlekarnico, narodno dvorano in menda tudi že čitalnico. Takih slovenskih farmerskih naselbin je po Wisconsinu več, so pa manjše kot Willard.

Država New York ima precejšnje število naših kmetovalcev, ki so pa zelo raztreseno naseljeni; le po dopisih v časopisju si izmenjavajo mi-

sli. Tam se ukvarjajo največ s košerejo in mlekarstvom; pridelke lahko razpečajo, ker so v neposredni bližini velikih mest.

Ohio, država, v kateri je Cleveland, največja slovenska naselbina v Ameriki, je dobila naše farmarje v okolico Clevelanda. Nekaj imenitnega je pogledati vzorno urejene farme naših ljudi. Hiše imajo sicer največ lesene, a prostorne in lepo barvane, zgrajene v kolonialnem slogu. Okoli hiš so cvetličnjaki in vrtovi, nekaj tipičnega za slovenski farmerski dom, in v ozadju deli gozdov, vinogradov ter njiv z zelenjavo za trg.

V Michiganu so naši ljudje tudi še precej skupno naseljeni po farmah. To je dežela sadjerejcev in jagodičarjev. Od tam izvažajo po cele vlake jagod na vse strani Ameriške Unije. Tako tudi grozdja, breskev in črešenj. Pri pridelovanju vsega tega naši farmarji precej prispevajo.

Po Illinoisu in Indiani so naši rojaki največ na farmah, katere so v bližini velikih mest, ker v svojo lastno srečo so pričeli zapopadati koristno stran tega dejstva. Tu v bližini Chicaga, mesta s tremi milijoni prebivalci, na primer farmar, ki ima le malo sveta, lahko izhaja. Vse lahko proda naravnost kanzumentom, dočim mora farmar daleč na deželi biti odvisen od raznih prekupčevalcev, ki gledajo samo, kako bi ga temeljiteje odrli. Farmarji, ki so se naselili daleč od velikih mest, so reveži. Navedem Vam zato slučaj, katerega je skusil tudi moj brat daleč tam na zapadu v državi Montani.

Leta 1921, ko so slabo delali pri rudniku, je prevzel 200 akrov (oral) veliko farmo. Vso pomlad naslednjega leta je oral in sejal s štirim konji. Kupil je čredo okoli 40 goveje živine in zakladal v stvar denar, ki naj bi se mu jeseni povrnil. Letina je bila radi suše slaba, pridelal je malo korusa, a še tiste ni mogel prodati. Dve leti se je ubijal za zgubo. Žita še danes ni prodal, živino je dal pol zastonj, ko je videl, da ima vedno večjo izgubo. Zapravil je s farmo 2000 dolarjev in delo dveh let za trpke spomine, ki jih ima danes. Farma pa stoji zapuščena in brez lastnika.

Takih slučajev z našimi farmarji je na stotine in stotine po državah: Montana, Nebraska, Colorado ter Severna in Južna Dakota.

Povem, kaj sem še videl v Montani to jesen. Od mesta Roundup, kakih 25 milj proti jugu, kjer je razvodje med rekama Yellowstone in Mussellshell, sva z bratom vozeč se z avtomobilom po edini cesti med neznanskimi samotami dospela na vrh visoke planote, odkoder

je krasen razgled na sinje Snežno pogorje (del Skalnatega gorovja). V lepota one divje narave samuje naš človek vzlic vsem nevarnostim radi volkov pozimi in kač klopotač poleti. Čudil sem se kakih 38 do 40 let staremu Ličanu, sicer še izobraženemu človeku, ampak silno nerodnemu, kot pač ne more biti družen v cni puščavah.

»Kaj te je prignalo do teh samot, sem ga vprašal.

»Človek se naveliča sveta in ljudi,« je rekel.

Ko sem vprašal, koliko je njegovega sveta, je pokazal z roko okoli sebe preko sinjih borovih gozdov: »Vidiš, vse je moje. Do bližnjega sosedu mi je 16 milj (25 km).

Tako živi mož tam gori v visokih planotah čisto sam s svojim pinčem, čebelami in kozami poleti in v hudi montanski zimi.

V državi Minnesoti sade naši farmarji krompir in sejejo pšenico. Ampak dobička posebnega nimajo, kajti odvisni so od prekupcev, kot že omenjeno.

To v najpovršnejši meri pokrije vse naše farmarje. Podrobno opisati je seveda nemogoče v tako kratkem spisu. Da, čeprav površno, omeniti moram tudi naše kmečke ljudi v Kaliforniji. Topla obmorska država jih je privabila mnogo, da se tam ukvarjajo s sadjarstvom in vrtnarstvom. Tja bi šlo gotovo še več naših ljudi na farme, brani pa jim previsoka cena zemlje.

A. Kobal, ameriški farmar.

ZA SMEH.

Počivaj v miru, dokler...

Neutolažljiva vdova je dala napraviti svojemu pokojnemu možu nagrobni spomenik s sledečim napisom: »Počivaj v miru, dokler ne pridem za teboj.«

Kmet: »Gnadjevi gospod odvetnik, jaz Vas lepo in milostno na kolenih prosim, da nastopite proti mojemu sosedu Fiču s tožbo in če ga le morete ga zašijte v špekambro magari za 5 let tako, da bom imel mir pred njim.«

Odvetnik: »Ja za božjo voljo, kaj pa Vam je hudega vendar storil sosed Fiča?«

Kmet: »Gnadjevi gospod odvetnik, vejo kaj vse mi je rekel ta go lof puklasti, da sem jaz en osel.«

Odvetnik: »Samo pomirite se, prijatelj, jaz Vam bom dokazal, da ni to pravzaprav nič hudega.«

Kmet: »Koga vruga pa mislite, da sem jaz res tak osel, da se bom pustil od njega?«

Odvetnik: »Čujte oče, stari ste že 60 let in Vi prav dobro veste, ki se pečate z oslorejo, da ne doživite častitljive starosti noben osel.

Nudimo prvovrstno, garantirano 98 — 99%

modro galico

v vrečah kg po ceni Din 7— franko Ljubljana.

„EKONOM“, osred. gosp. zadr. v Ljubljani, r. z. z o. z.

Naznanilo preselitve

Leopold Grošelj, splošno ključavničarstvo, doslej Spodnja Šiška, Celovška cesta 96 je preselil svojo delavnico na Vodnikovo cesto 25.

Priporoča se za avtogensko varenje poljedelskih strojev in vsa v to stroko pripadajoča dela.

Ljubljanska kreditna banka

Dejniška glavnica;
Din 50.000.000.—
Rezervni zakladi ca.
Din 10.000.000.—

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

Brežice
Celje
Črnomelj

PODRUŽNICE:
Gorica
Kranj
Maribor

Metković
Novi Sad
Ptuj

Sarajevo
Split
Trst

AGENCIJA:
Logatec

Brzojavni naslov:
BANKA LJUBLJANA
Telefon št. 261, 413,
302, 503 in 504

SE PRIPOROČA ZA VSE V BANČNO STROKO SPADAJOČE POSLE

Ali ste si že kupili Maksim Gasparijevo sliko
,Kmeta svetnika' ali ,Slovenskega sv. Izidorja?'

Ako šene, storite to
tako, da ne zamudite
izredno ugodne
prilike zadeti poleg
nje v loteriji, ki je
oblastveno dovoljena,
dragoceno
srebrno ali celo
zlato žepno uro

Slika stane
Din 30.—, s pošto
vred pa Din 34.—,
katere je potreba po-
slati knjigarni
,VERA'
v Ljubljani,
na Aleksandrovi
cesti št. 8

Združene opekarne d. d.

LJUBLJANA

Miklošičeva c. 13

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VIČU IN BRDU
nudijo v poljubni množini — tako
dobavno — najboljše preizkušene
modele strešnikov z eno ali dvema
zarezama kakor tudi bobrovec (bi-
ber) in zidno opeko. — Na željo
se pošlje takoj popis in ponudba:
STEKLENI STREŠNIK VEDNO V
ZALOGI.

Najcenejše
strešno
kritje!

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

Najboljša, najcenejša kolesa in šivalni stroji
so edino

Petelinčevi

znamke

GRITZNER, ADLER, PHÖNIX
za dom, obrt in industrijo. — Pouk brezplačen,
ugodni plačilni pogoji. — Tudi na obroke.
Večletna garancija.

JOSIP PETELINC
Ljubljana

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
'DUBIED'

Največje vrtnarsko pod-
jetje v Jugoslaviji

V R T

Džamonja in drugov
dr. z o. z., Maribor

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves
(cepcov) v najplemenitejših vrstah in vseh oblikah.
Plemenite vinske trte na ameriških podlogah,
kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave,
cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in
razno okrasno grmovje in dreve imamo celo leto.
Zahtevajte cenike.

Najboljša in zato
najcenejša knjižica
edino le pri

Josip Petelinc

pletenine, majice, volno,
žepne robce, kravate,
palice, nahrbtnike,
spodnje hlače, otroško
trikot perilo, kompletne
potrebščine za čevljarje,
krojače, sedlarje in
šivilje

v Ljubljani
ob vodi, blizu Prešer-
novega spomenika.
Na veliko in malo!

UMETNA GNOJILA

superfosfat, kalijeva sol, kalcij, tho-
masova žilindra in prvovrstni Splitki
Portland-cement vedno v zalogi po naj-
ugodnejših cenah pri osr. gosp. zadr.

„EKONOM“
LJUBLJANA, KOLODVORSKA UL. 7.

Notar dr. Ivo Sorli
Maribor

je otvoril pisarno
v Slovenski ulici št. 11.

Kmečka gospodarska
zadruga v Št. Vidu n.
Ljubljano prodaja že rab-
ljen, dobro ohranjen

bencin - motor

8 HP, na vozu monti-
ran, za pogon mlatil-
nice, slamoreznice in
cirkularne žage, ker
porablja sedaj edino
elektromotor v te svr-
he. — Vprašanja radi
ogleda istega ter do-
govora cene na g. Iv.
Pipan, posestnik, Viž-
marje, p. Št. Vid nad
Ljubljano.

Naročajte
Kmetijsko Matico!

Kolesa

najboljša in najcenejša samo pri

J. Gorec

Palača Ljubljanske kreditne banke.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

VLOGE NA KNJIŽICE IN TEKOČI RAČUN
po najugodnejšem obrestovanju. — KREDITI v
tekočem računu. — ESKONT MENIC. — INKASO.
Račun poštno hranilnice št. 14257. — Brzjavke „KMETSKIDOM“.

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

V LJUBLJANI

Tavčarjeva (Sodna) ulica 1, pritličje

POSOJILA NA VKNJIŽBO, proti poroštvo,
zastavi premičnin in vrednostnih papirjev. —
ČEKOVNI PROMET. — NAKAZILA.

POSLOVNE URE: od 8.—12 $\frac{1}{2}$, dopoldne in od 3.—4 $\frac{1}{2}$, popoldne.